

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теоретико-методичних основ спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної та виховної роботи

Музика Ф. В.

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки: 8.01020201 «спорт (за видами діяльності)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність: 8.01020201 «спорт (за видами діяльності)»

(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет спорту та факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

2013-2014 рік

Робоча програма з дисципліни «Професійний спорт» для студентів за
(назва навчальної дисципліни)
 напрямом підготовки 8.01020201 спорт (за видами діяльності),
 спеціальністю 8.01020201 спорт (за видами діяльності) „____” серпня, 2013 року –
 X с. (денна форма навчання), XII-XIII с. (заочна форма навчання).

Розробник:

Линець М. М. – к.п.н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретико-методичних основ спорту

Протокол від. “____” серпня 2013 року № ____

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії)

_____

(підпис)

(Бріскін Ю. А.)

(прізвище та ініціали)

“____” серпня 2013 року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 8.01020201 спорт (за видами)

(шифр, назва)

Протокол від. “____” _____ 2013 року № ____

“____” _____ 2013 року

Голова _____ (_____)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 2	Галузь знань <u>0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>8.01020201 спорт (за видами діяльності)</u> (шифр і назва)		
Модулів 1	Спеціальність: <u>8.01020201 спорт (за видами діяльності)</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		V-й	VI – VII-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 72		X-й	XII-XIII -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		20 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	10 год.
		Самостійна робота	
30 год.	46 год.	Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42/30

для заочної форми навчання – 26/46

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни “Професійний спорт” – науково-методичне обґрунтування сучасної системи ефективного функціонування професійного спорту та підготовки професійних спортсменів з урахуванням особливостей видів спорту та комерційних засад.

Завданнями дисципліни є: узагальнення світового, перш за все північноамериканського, досвіду викладаються організаційно-правові і економічні основи професійного спорту та особливості побудови систем змагань, відбору і підготовки професійних спортсменів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: організаційну структуру професійних ліг та клубів, основи правового регулювання у північноамериканському та європейському професійному спорті; особливості конкурентної боротьби у професійному спорті, основні показники комерційної діяльності професійних ліг.

вміти: визначати територіальні особливості професійного спорту, самостійно підготувати моделі основних нормативно-правових документів професійного спорту; визначати фактори що сприяють зростанню відвідуваності змагань та пріоритетні джерела прибутків у різних видах професійного спорту.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ

Змістовий модуль 1. Соціальні основи розвитку ПС.

Тема 1. (1-2-е заняття) Організаційно-правові основи професійного спорту.

Ліга як основна структурна одиниця ПС. Статут професійної спортивної ліги. Рада управління лігою як найвищий законодавчий та виконавчий орган ліги. Функції президента та адміністрації ліги. Професійний спортивний клуб як низова ланка професійної спортивної ліги. Статут професійного спортивного клубу. Форми володіння професійними спортивними клубами. Передумови виникнення Асоціацій спортсменів професійних ліг. Роль Асоціацій спортсменів професійних спортивних ліг у боротьбі за соціальні права спортсменів.

Формування правових засад у північно-американському професійному спорті: трудове і податкове законодавство, судове право. Вплив законодавства Євросоюзу на формування правових засад ПС в Європі. Роль “Справи Босмана” у формуванні правових засад ПС в Європі. Колективна угода. Типовий індивідуальний контракт спортсмена, його структура і зміст. Елементи системи заходів обмеження прав професійних спортсменів.

Тема 2. (3-4-е заняття). Економічні основи розвитку ПС.

Монополія і конкуренція у спортивному бізнесі. Відмінні риси комерційної діяльності у професійному спорті. Підприємництво у сфері спорту. Маркетинг спортивних послуг. Фактори, що сприяють зростанню відвідуваності спортивних змагань.

Джерела прибутків у ПС. Ліцензійно-комерційна діяльність як один із перспективних напрямів економічної діяльності у ПС. Статті видатків у ПС.

Змістовий модуль 2. Системи підготовки спортсменів у ПС.

Тема 3. (5-6-е заняття) Системи змагань у професійних видах спорту.

Чинники економічної ефективності систем змагань у ПС. Порівняльний аналіз систем змагань в НБА, ГБЛ, НФЛ та НХЛ. Системи змагань у футболі та тенісі.

Система змагань у професійному боксі. Система змагань у велоспорті. Система змагань “Формула – 1”. Система змагань в легкій атлетиці.

Тема 4. (7-8-е заняття). Системи відбору новачків у професійному спорті.

Сутність системи “драфт” і її вплив на економічну ефективність діяльності у ПС. Драфт-лотерея. Драфт розширення. Драфт відмов. Відбір у ПС як фактор зростання майстерності спортсменів. Відбір новачків в НБА. Система відбору спортсменів в ГБЛ. Особливості відбору новачків в НФЛ. Відбір новачків в НХЛ.

Відбір пілотів до гонок “Формула – 1”. Система відбору велогонщиків до участі у професійних шосейних гонках. Особливості відбору спортсменів у професійному боксі. Система відбору спортсменів у професійному тенісі.

Тема 5. (9-10-е заняття). Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах ПС.

Особливості підготовки професійних тенісистів у провідних “тенісних” країнах світу. Підготовка професійних велосипедистів-шосейників. Відмінні риси підготовки професійних боксерів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Соціальні основи розвитку ПС.												
Тема 1 Організаційно - правові основи професійного спорту.	18	4	4	-	-	10	-	4	2	-	-	14
Тема 2. Економічні основи розвитку ПС.	10	4	4	-	-	2	-	2	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	28	8	8	-	-	12	-	6	4	-	-	20
Змістовий модуль 2. Системи підготовки спортсменів у ПС.												
Тема 3. Системи	16	4	4	-	-	8	-	2	2	-	-	14

змагань у професійних видах спорту.												
Тема 4. Системи відбору новачків у професійних видах.	16	4	6	-	-	6	-	4	2	-	-	6
Тема 5. Підготовка спортсменів у професійних видах спорту	12	4	4	-	-	4	-	4	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	44	12	14	-	-	18	-	10	6	-	-	26
Усього годин	72	20	22	-	-	30	72	16	10	-	-	46

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Організаційно - правові основи професійного спорту.	4	2
2	Економічні основи розвитку ПС.	4	2
3	Системи змагань у професійних видах спорту.	4	2
4	Системи відбору новачків у професійних видах.	6	2
5	Підготовка спортсменів у професійних видах спорту	4	2
	Разом	22	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Організаційно - правові основи професійного спорту. 1. Конспект самопідготовки. 2. Розробити типову модель індивідуального контракту спортсмена-професіонала у професійному виді спорту. 3. Реферат на тему: «Правові основи розвитку ПС в Україні».	10	14
2	Тема 2. Економічні основи розвитку ПС. 1. Конспект самопідготовки.	2	6
3	Тема 3. Системи змагань у професійних видах спорту. 1. Конспект самопідготовки. 2. Розробити систему змагань професійної ліги.	8	14
4	Тема 4. Системи відбору новачків у	6	6

	професійних видах. 1. Конспект самопідготовки. 2. Розкрити та обґрунтувати доцільність систем відбору у професійних видах спорту.		
5	Тема 5. Підготовка спортсменів у професійних видах спорту. 1. Конспект самопідготовки.	4	6
	Разом	30	46

7. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за індивідуальним планом)

- Матеріали самопідготовки;
- Самостійні роботи:
  1. Розробити типові моделі індивідуального контракту спортсмена-професіонала у професійних видах спорту.
  2. Реферат на тему «Правові основи розвитку ПС в Україні».
  3. Розробити систему змагань професійної ліги.
  4. Розкрити системи відбору у професійних видах спорту.

8. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
- підготовка до усіх видів контролю (іспиту, заліку тощо).

2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.

3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – екзамен.

Екзаменаційні вимоги

1. Ліга як основна структурна одиниця ПС.
2. Структура професійної спортивної ліги.

3. Функції Ради управління лігою.
4. Функції адміністрації ліги.
5. Функції президента ліги.
6. Професійний спортивний клуб як низова ланка професійної спортивної ліги.
7. Структура професійного спортивного клубу.
8. Форми володіння професійними спортивними клубами.
9. Регулювання взаємостосунків між професійними спортивними клубами та між клубами і лігою.
10. Передумови створення Асоціацій спортсменів професійних ліг.
11. Зміст діяльності „Асоціацій спортсменів професійних ліг” щодо соціального захисту спортсменів-професіоналів.
12. Формування правових засад у північноамериканському ПС.
13. Роль судового права у формуванні правових засад північноамериканського ПС.
14. Роль антимонопольного законодавства у формуванні правових засад північноамериканського ПС.
15. Вплив законодавства Євросоюзу на формування правових засад ПС в Європі.
16. Роль “Справи Босмана” у формуванні правових засад ПС в Європі.
17. Колективна угода як основний документ, що регулює трудові взаємовідносини у професійному спорті.
18. Структура і зміст типового індивідуального контракту спортсмена-професіонала.
19. Структура і зміст системи обмеження прав професійних спортсменів.
20. Зміст діяльності арбітражних судів у ПС.
21. Аналіз відмінних рис правового регулювання у північноамериканському та європейському ПС.
22. Монополія і конкуренція у спортивному бізнесі.
23. Специфіка бізнесу у професійному спорті.
24. Підприємництво у сфері спорту.
25. Маркетинг спортивних послуг.
26. Фактори, що сприяють зростанню відвідуваності спортивних змагань.
27. Джерела прибутків у ПС.
28. Статті видатків у ПС.
29. Основні показники комерційної діяльності професійних ліг.
30. Ключові чинники економічної ефективності систем змагань у професійному спорті.
31. Спільні риси систем змагань в ігрових видах професійного спорту?
32. Характерні особливості систем змагань НБА, ГБЛ, НХЛ, НФЛ, АТП та ВТА.
33. Система змагань у професійному боксі.
34. Особливості системи змагань у професійних шосейних велогонках.
35. Система змагань "Формула-1".
36. Особливості побудови системи комерційних змагань "Гран-прі" ІААФ та

Конспекти самопідготовки	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3		
Самостійні роботи	0-10 (2x5)	-	0-5	0-5	-		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Змістовний модуль 1. Соціальні основи розвитку ПС.

Тема 1. (1-2 заняття). Організаційно-правові основи професійного спорту.

Ліга як основна структурна одиниця ПС. Статут професійної спортивної ліги. Рада управління лігою як найвищий законодавчий та виконавчий орган ліги. Функції президента та адміністрації ліги. Професійний спортивний клуб як низова ланка професійної спортивної ліги. Статут професійного спортивного клубу. Форми володіння професійними спортивними клубами. Передумови виникнення Асоціацій спортсменів професійних ліг. Роль Асоціацій спортсменів професійних спортивних ліг у боротьбі за соціальні права спортсменів.

Формування правових засад у північно-американському професійному спорті: трудове і податкове законодавство, судове право. Вплив законодавства Євросоюзу на формування правових засад ПС в Європі. Роль “Справи Босмана” у формуванні правових засад ПС в Європі. Колективна угода. Типовий індивідуальний контракт спортсмена, його структура і зміст. Елементи системи заходів обмеження прав професійних спортсменів.

Тема 2. (3-4 заняття). Економічні основи розвитку ПС.

Монополія і конкуренція у спортивному бізнесі. Відмінні риси комерційної діяльності у професійному спорті. Підприємництво у сфері спорту. Маркетинг

спортивних послуг. Фактори, що сприяють зростанню відвідуваності спортивних змагань.

Джерела прибутків у ПС. Ліцензійно-комерційна діяльність як один із перспективних напрямів економічної діяльності у ПС. Статті видатків у ПС.

Теми та алгоритм виконання самостійних робіт.

1. Трудові взаємовідносини у ПС.

Порівняльна характеристика структури індивідуальних контрактів спортсмена-професіонала. Представити моделі індивідуального контракту спортсмена-професіонала у професійних видах спорту (види ПС студент обирає самостійно).

Зазначити спільні та відмінні риси індивідуальних контрактів спортсменів-професіоналів.

2. Підготувати реферат на тему «Правові основи розвитку ПС в Україні»

Вимоги до реферату:

- Структура реферату: план, вступ, розділи, висновок, використана література.
- Зміст реферату повинен відповідати темі та розкривати її.
- По тексту реферату повинні бути посилання на використану літературу.

Змістовий модуль 2. Системи підготовки спортсменів у ПС.

Тема 3. (5-6 заняття). Системи змагань у професійних видах спорту.

Чинники економічної ефективності систем змагань у ПС. Порівняльний аналіз систем змагань в НБА, ГБЛ, НФЛ та НХЛ. Системи змагань у футболі та тенісі.

Система змагань у професійному боксі. Система змагань у велоспорті. Система змагань “Формула – 1”. Система змагань в легкій атлетиці.

Тема 4. (7-9 заняття). Системи відбору новачків у професійному спорті.

Сутність системи “драфт” і її вплив на економічну ефективність діяльності у ПС. Драфт-лотерея. Драфт розширення. Драфт відмов. Відбір у ПС як фактор зростання майстерності спортсменів. Відбір новачків в НБА. Система відбору спортсменів в ГБЛ. Особливості відбору новачків в НФЛ. Відбір новачків в НХЛ.

Відбір пілотів до гонок “Формула – 1”. Система відбору велогонщиків до участі у професійних шосейних гонках. Особливості відбору спортсменів у професійному боксі. Система відбору спортсменів у професійному тенісі.

Тема 5. (10-11-е заняття). Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах ПС.

Особливості підготовки професійних тенісистів у провідних “тенісних” країнах світу. Підготовка професійних велосипедистів-шосейників. Відмінні риси підготовки професійних боксерів.

Теми та алгоритм виконання самостійних робіт.

1. Система змагань у ПС.

Розробити систему змагань професійної ліги (вид спорту обирається довільно). Дати обґрунтування економічної ефективності запропонованої системи змагань.

2. Порівняльний аналіз систем відбору у професійних видах спорту.

Розкрити системи відбору у професійних видах спорту (види спорту студент обирає самостійно). Охарактеризувати спільні та відмінні риси систем відбору. Обґрунтувати доцільність систем відбору у професійних видах спорту.

12. Рекомендована література

Базова

1. Платонов В. М., Профессиональный спорт / Платонов В. М., Гуськов С. И., Юшко Б. Н., Лынец М. М. – К. : Олимпийская литература, 2000. – 487 с.
2. Гуськов С.И. Профессиональный спорт в США / Гуськов С. И. // Спорт за рубежом, 1990. – N 8. – С. 12-15; N11. – С. 12-14.
3. Гуськов С. И. Профессиональный спорт и международное спортивное движение / Гуськов С. И. // Теория и практика физической культуры. – 1991. – № 8. – С. 56-59.
4. Линець М. Особливості розвитку і функціонування професійного спорту / Линець М., Артюх В. // Збірник наукових праць Волинського держ. університету ім. Л.Українки у 2-х томах. – Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2002. – Т. 1. – С.24-26.

Допоміжна

1. Ван Дей Эйде А. Спорт - бездоходное предприятие? / Ван Дей Эйде А. // Спорт за рубежом, 1989. – N 24. – С. 12-15.
2. Гуськов С. И. Профессиональный спорт на пороге 2000 г. / Гуськов С. И. // ж-л США : Экономика, политика, идеология, 1992. – N 8. – С. 110-119.
3. Гуськов С. И. Маркетинг в спорте / Гуськов С. И. – К. : Олимпийская литература, 1995. – 296 с.
4. Гуськов С. И. О современных тенденциях развития профессионального спорта в США / Гуськов С. И. // Теория и практика физической культуры, 1993. – № 7. – С. 39-41.
5. Гуськов С. И. Организация и экономика профессионального спорта / Гуськов С. И. // Маркетинг и спорт : Зарубежный опыт, 1992. – Вып.1. – 70 с., Вып. 2. – С. 3-56.
6. Закревский В. Великолепная семерка / Закревский В. // Капитал, 1997. – №2 – С. 62-63.
7. Кузин В.В. Спортивный менеджмент и практика развития спорта: выводы и предложения зарубежных специалистов / Кузин В.В., Кутепов М.Е. // Теория и практика физической культуры, 1996. № 2 – С. 58-60.
8. Линець М. М. Професійний спорт як соціальне явище / Линець М. М. // Наукові записки Тернопільського педагогічного університету. Серія 3 : Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С.131-133.
9. Линець М. М. Специфіка бізнесу у професіональному спорті / Линець М. М. // Всеукраїнська наук.-практ. конф. Роль фізичної культури і спорту у здоровому способі життя. – Львів, 2001. – С.46-49.

10. Мічуда Ю. П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту / Мічуда Ю. П. – К. : Олімпійська література, 1994. – 152 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення лекцій
2. Інформація сайтів:
  - <http://www.noc-ukr.org/>
  - <http://www.olympic.org/>
  - <http://www.nba.com>
  - <http://www.nhl.com/ru/>
  - <http://www.atpworldtour.com/>
  - <http://www.nfl.com/>
  - <http://mlb.mlb.com/home>